

Araling Panlipunan

Ikaapat na Markahan – Modyul 3:

Epekto ng Pandaigdigang Digmaan sa Hilagang-Silangan at Timog-Silangang Asya

Araling Panlipunan – Ikapitong Baitang

Alternative Delivery Mode

Ikaapat na Markahan – Modyul 3: Epekto ng Pandaigdigang Digmaan sa Hilagang-Silangan at Timog-Silangang Asya

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtagtaglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuhang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga oriinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Mary Joy G. Cansino

Editor: Enrile O. Abrigo Jr., Jim Paul M. Belgado

Tagasuri: Villaflor C. Ocampo

Tagaguhit: Glendale John V. Felizarte

Tagalapat: Liezl O. Arosio

Tagapamahala: Benjamin D. Paragas

Mariflor B. Musa

Danilo C. Padilla

Freddie Rey R. Ramirez

Cyril C. Serador

Ronald S. Brillantes

Marites L. Arenio

Eva Joyce C. Presto

Rhea Ann A. Navilla

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – MIMAROPA Region

Office Address : Meralco Avenue corner St. Paul Road, Pasig City

Telefax : (02) 8631-4070; 8637-3093; 8637-3139

Email Address : region4b@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Ikaapat na Markahan – Modyul 3:

Epekto ng Pandaigdigang Digmaan sa Hilagang-Silangan at Timog-Silangang Asya

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Halina't simulan natin!

Napakaraming nangyari sa kasaysayan ng daigdig. Isa na rito ang masalimuot na pandaigdigang digmaan na nagbalot ng takot sa bawat tao sa iba't ibang panig ng mundo. Sa bawat sabog ng bomba, putok ng baril ay animo'y susunod ang kamatayan. Ano nga ba ang iba't ibang epekto ng pandaigdigang digmaan?

Sa pagtatapos ng modyul na ito, inaasahan sa iyo ang sumusunod:

1. Natutukoy ang iba't ibang karanasan at epekto ng pandaigdigang digmaan; at
2. Nabibigyang halaga ang epekto ng pandaigdigang digmaan sa pag-aangat ng malawakang kilusang nasyonalista.

Ang pagkamit mo sa mga layuning nabanggit sa itaas ay magiging tulay upang tiyak na matutuhan mo ang sumusunod na pamantayan at kasanayan.

PAMANTAYANG PANGNILALAMAN (Content Standard)

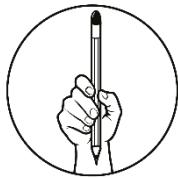
Ang mga mag-aaral ay naipamamalas ang pag-unawa sa pagbabago, pag-unlad at pagpapatuloy sa Timog at Kanlurang Asya sa Transisyonal at Makabagong Panahon (ika-16 siglo hanggang ika-20 siglo).

PAMANTAYAN SA PAGGAWA (Performance Standard)

Ang mga mag-aaral ay nakapagsasagawa ng kritikal na pagsusuri sa pagbabago, pag-unlad at pagpapatuloy sa Hilagang-Silangan at Timog-Silangang Asya sa Transisyonal at Makabagong Panahon (ika-16 siglo hanggang ika-20 siglo).

PAMANTAYANG PAMPAGKATUTO (Most Essential Learning Competency)

- Natatalakay ang karanasan at implikasyon ng digmaang pandaigdig sa kasaysayan ng mga bansang Asyano. **AP7KIS-IVe-1.12 (Week 4)**

Subukin

Panuto: Unawain ang mga katanungan at piliin ang titik ng tamang sagot. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Bakit tinawag na “Great War” ang Unang Digmaang Pandaigdig?
 - A. Dahil maraming tanyag na bansa ang sangkot sa digmaan.
 - B. Dahil ang mga natalong bansa ay kinikilala sa buong mundo.
 - C. Dahil sa masalimuot na digmaang nakita ng buong mundo.
 - D. Dahil lahat ng nasangkot na bansa sa digmaan ay nagtagumpay.
2. Alin sa sumusunod ang dahilan kung bakit napasailalim ng Japan ang Shantung (Shandong ngayon) na dating nasa pamumuno ng China?
 - A. Mas malaking bansa ang Japan kaysa China.
 - B. Hindi na naniniwala ang mamamayan ng Shantung sa China.
 - C. Hindi na kayang pasunurin ng China ang mamamayan ng Shantung.
 - D. Dahil sa partisipasyon ng Japan sa pandaigdigang digmaan kung kaya’t binigyan ng pahintulot ng Kanluranin na pumasailalim ito sa kapangyarihan ng Japan.
3. Naging komplikado ang dahilan ng pagsiklab ng Unang Digmaang Pandaigdig noong Agosto 1914. Alin sa sumusunod ang naging dahilan?
 1. *Pag-aalyansa ng mga bansa sa Europa*
 2. *Pag-uunahan sa territoryo*
 3. *Pagkakaroon ng kilos-protesta*
 4. *Pagkakaroon ng interes sa mga bansa sa Asya*

A. 1 at 2	C. 1, 2, at 3
B. 1 at 3	D. 1, 2, at 4
4. Anong kilos protesta ang isinakatuparan ng China laban sa mga dayuhang Kanluranin?

A. <i>Chinese Movement</i>	C. <i>May Fourth Movement</i>
B. <i>Mao Zedong Revolution</i>	D. <i>May Revolutionist</i>
5. Anong organisasyon ang naitatag na resulta ng *Paris Peace Conference* na nagwakas sa Unang Digmaang Pandaigdig?

A. ASEAN	C. SEATO
B. League of Nations	D. United Nations
6. Anong mga lugar sa Pilipinas ang bumagsak kaya tuluyang nakapasok ang Japan sa Timog-Silangang Asya?

A. Bataan at Corregidor	C. Manila at Corregidor
B. Corregidor at Manila Bay	D. Manila Bay at Bataan
7. Alin sa sumusunod ang **HINDI** epekto ng Ikalawang Digmaang Pandaigdig?

A. <i>Displaced Refugees</i>	C. Pagkamatay at Pagkasira
B. Paglaganap ng Komunismo	D. Pagtatagumpay ng Japan

8. Alin sa sumusunod ang **HINDI** nagpapakita ng epekto ng digmaan?

- A. Pagkasira ng kapaligiran
- B. Pagkamatay ng maraming mamamayan
- C. Pagiging masaya ng mamamayan sa Kanluranin
- D. Pagkaggutom ng mamamayan sa iba't ibang panig ng Asya

9. Alin sa sumusunod ang nagpapahayag ng layunin ng pagtatatag ng *United Nations*?

- A. Pagtangkilik ng sariling produkto.
- B. Pagbabayad sa mga bansa ng *reparations*.
- C. Pagsusulong sa usaping pagkakaisa at pangkapayapaan.
- D. Pagbibigay ng ayuda sa mga bansang lubhang naperwisyo ng digmaan.

10. Lahat ng kahilingan ng Japan ay naisakatuparan ng Germany **MALIBAN** sa isa.

A. <i>Equal justice</i>	C. <i>Racial equality</i>
B. <i>Moral inequality</i>	D. <i>Racial identity</i>

11. Ano ang naging mabuting epekto ng pagkakaroon ng pandaigdigang digmaan?

- A. Umigting ang damdaming nasyonalismo sa bawat bansang nasakop.
- B. Naging mailap ang mamamayan sa mga Kanluranin.
- C. Nagkaroon ng sigalot ang bawat bansang kaalyado ng malalaking bansa.
- D. Bumaba ang tingin ng mga nasakop na bansa sa kanilang sarili.

12. Bakit nabuwag ang kinikilala noo'y "*war-time alliance*" sa pagitan ng Soviet Union at United States na dahilan upang magkaroon ng "*Cold War*"?

- A. Dahil sa pagpapalaganap ng Soviet Union ng Komunismo sa Europa.
- B. Dahil ayaw ng United States na maungusan sa kapangyarihan ng Soviet Union.
- C. Dahil hindi patas ang pagtingin ng Soviet Union sa mga naging kolonya nito.
- D. Dahil hindi tinulungan ng Soviet Union ang dating kakampi sa pagsakop sa mga bansa sa Asya.

13. Alin sa sumusunod na pahayag ang tumutukoy sa layunin ng *United Nations Relief and Rehabilitation Administration (UNRRA)*?

- A. Binuo ito upang maiwasan ang krimen.
- B. Binuo ito upang paigtingin ang kapangyarihan ng kolonyalist.
- C. Binuo ito upang bigyan ng insertivo ang mga kolonyang bansa.
- D. Binuo ito upang makapagbigay serbisyo sa pamamagitan ng pagbibigay ng pagkain, damit, at serbisyon medikal sa mga *displaced persons*.

14. Pagkatapos ng Unang Digmaang Pandaigdig sa ilalim ng Kasunduang Pangkapayapaan ay pinuwersang pagbayaran ang Germany ng "*reparations*". Ano ang ibig sabihin ng salitang may salungguhit?

- A. Pagbabayad ng utang mula sa kolonyalist.
- B. Pagbibigay ng tulong sa mga kolonyang bansa.
- C. Paglaya ng kolonyang bansa sa mga kolonyalist.
- D. Pagbabayad ng napakalaking halaga sa mga pinsalang idinulot nito pagkatapos ng digmaan.

15. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng manipestasyon ng nasyonalismo?

- A. Pagbubuwis ng buhay ng mamamayan sa pakikipaglaban
- B. Pagtago ng mamamayan sa mga kalaban
- C. Pagiging sunod-sunuran ng mamamayan sa Kanluranin
- D. Pagtangis para sa kalayaang hinahangad

Aralin 1

Epekto ng Pandaigdigang Digmaan sa Hilagang-Silangan at Timog-Silangang Asya

Magaling! Isa na namang aralin ang natapos mo! Ngayon, bago tumungo sa susunod na aralin ay sukatin muna ang iyong natutuhan sa nakalipas na aralin sa pamamagitan ng inihandang gawain.

Balikan

Natatandaan Mo Pa Ba Ako?

Bago tayo dumako sa ating paksang tatalakayin, magbalik-tanaw tayo sa nakalipas na aralin sa pamamagitan ng isang gawain.

Gawain: Awit muna tayo!

Panuto: Awitin ang “Bayan Ko” ni Freddie Aguilar. Pagkatapos ay sagutin ang pamprosesong tanong sa ibaba.

“Bayan Ko”
ni Freddie Aguilar

Ang bayan kong Pilipinas
Lupain ng ginto't bulaklak
Pag-ibig na sa kanyang palad
Nag-alay ng ganda't dilag

At sa kanyang yumi at ganda
Dayuhan ay nahalina
Bayan ko, binihag ka
Nasadlak sa dusa
Ibon mang may layang lumipad
Kulungin mo at umiiyak
Bayan pa kayang sakdal-dilag
Ang 'di magnasang makaalpas
Pilipinas kong minumutya
Pugad ng luha at dalita
Aking adhika

Makita kang sakdal laya
Ibon mang may layang lumipad
Kulungin mo at umiiyak
Bayan pa kayang sakdal-dilag
Ang 'di magnasang makaalpas
Pilipinas kong minumutya
Pugad ng luha at dalita
Aking adhika
Makita kang sakdal laya...

Anong naramdaman mo habang inaawit ang "Bayan Ko?"

"*Ibon man may layang lumipad, kulungin mo at umiiyak*". Ipinahihiwatig ng awiting ito ang pagmamahal sa kalayaan. Halina't sagutin mo na ang sumusunod na tanong. Gawin ito sa sagutang papel.

Pamprosesong Tanong

1. Ano ang nais iparating ng awit?

2. Paano ipinakita ng mga kapwa natin Asyano ang pagmamahal sa kani-kanilang bansa?

3. Sa kasalukuyan, paano mo maipakikita na ikaw ay may pagmamahal sa iyong bansa?

Mga Tala para sa Guro

Naglalaman ang modyul na ito ng mga mungkahing gawain upang malinang ang kakayahan at kasanayan ng mga mag-aaral. Kinapapalooban ito ng iba't ibang estratehiya tulad ng paggamit ng concept organizer, paggawa ng reflection, pagsusuring halaga, picture analysis, paglalagay ng datos, paggawa ng solusyon sa suliranin, pagguhit atbp. Ang bawat gawain sa isang aralin ay nakabatay sa tatlong araw na sesyon. Iminumungkahi na pagyayamanin pa ng mga guro ang mga mungkahing gawain at estratehiya batay sa interes at kakayahan ng mga mag-aaral.

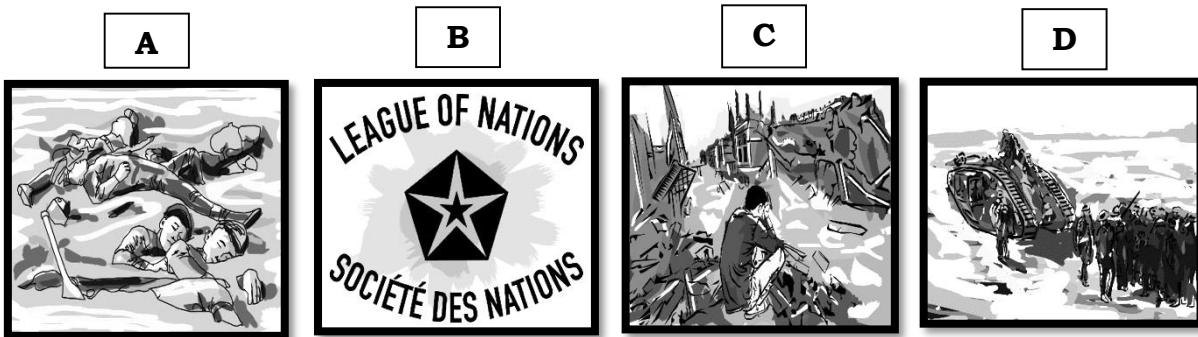
Tuklasin

Gusto mo bang malaman at matutuhan ang implikasyon ng pandaigdigang digmaan sa mga bansang Asyano?

Halina't subukan mo ang inihandang gawain!

Gawain: Suri-Larawan

Panuto: Suriin ang bawat larawan. Hanapin sa mga larawan ang mga posibleng naging epekto ng pandaigdigang labanan at magbigay ng paliwanag kung ano ang magiging resulta nito. Ilagay ang titik at paliwanag sa nakalaang guhit. Gawin ito sa sagutang papel.

PAGKAMATAY

PAGTATATAG NG LEAGUE OF NATIONS

PAGKASIRA NG KAPALIGIRAN DAHIL SA DIGMAAN

PAGDATING NG MGA TANGKE DE GIYERA

1. _____

Suriin

Binabati kita! Isang gawain na naman ang iyong natapos. Ang gawaing iyon ay may kinalaman sa paksang ating tatalakayin. Handa ka na ba? Halina't talakayin natin ang paksang ito.

Unang Digmaang Pandaigdig

Maraming dahilan kung bakit marami ang nanakop sa kasaysayan ng daigdig. Ilan lamang sa mga dahilan ay upang magpalawak ng territory o magpalawig ng kanilang kapangyarihan gayondin upang mapakinabangan ang likas na yaman, at maging tanyag o kilalanin ang kanilang bansa at iba't ibang ideolohiya. Nagkaroon ng alyansa ang iba't ibang bansa sa pananakop na gagawin at dahil dito nagkaroon ng digmaan.

Ang Unang Digmaang Pandaigdig o World War I ay sumiklab noong Agosto 1914. Ito ay tinawag na "Great War" dahil sa masalimuot na digmaang nakita nang buong mundo. Komplikado ang naging dahilan nito: nagkaroon ng pag-aalyansa ng mga bansa sa Europa at pag-uunahan sa territoryo at iba pang interes. Ang digmaang ito ay kinapapalooban ng iba't ibang anyo ng tunggalian. Ang alitan ay sa pagitan ng "Allies" na binubuo ng Great Britain at France laban sa "Central Powers" na binubuo naman ng Austria at Germany.

Sa isang digmaan, may matatawag na talo at panalo. Ang natalo ay papatawan ng karampatang kaparusahan, samantalang ang nanalong bansa ay mamamayagpag. Sa kaso ng Unang Digmaang Pandaigdig, natalo ang *Central Powers* kung kaya't agad isinagawa ang pagpupulong sa Versailles upang pormal na tapusin ang digmaan at pag-usapan ang kaparusahan na ipapataw sa talunang bansa. Sa ilalim ng "Kasunduang Pangkapayapaan" sa Unang Digmaang Pandaigdig ang Germany ay pinuwersang pagbayaran ng napakalaking halaga para sa idinulot nitong pinsala. Ito ang sumira at nagdulot ng pagbagsak ng ekonomiya ng Germany.

Iba't ibang epekto ng Unang Digmaang Pandaigdig

1. **Pagkasira/Casualties-** Ang Unang Digmaan ay nagsanhi nang hindi matatawarang pagkasira hindi lamang ng ari-arian, kalikasan, kabuhayan kundi pati maraming buhay ng mga biktima ng digmaan. Halos sampung milyong sundalo ang namatay sa digmaan- mas marami kaysa sa mga namatay sa nakalipas na isang daang taon.

2. **Pagbagsak ng Ekonomiya-** Humigit kumulang 337 billion US dollar ang gastos ng magkakalabang bansa. Kung susumahin, ay umabot ng sampung milyon ang kada-oras na gastos sa labanan. Nanggaling ang mga ito sa buwis at iba pang buwis. Ngunit mas malaki ang hiram na salapi na naging dahilan ng pagkalubog sa utang. Ang *Allies* ay sinubukang paliitin ang kanilang utang sa pamamagitan ng paghingi ng reparations (bayad sa mga napinsala) sa *Central Powers* lalong lalo na sa Germany.

Ikalawang Digmaang Pandaigdig

Pagkatapos ng Unang digmaan ay ang pagkasangkot sa maraming problemang pang-ekonomiya. Ang mga natalong bansa ay hirap sa pagbabayad ng *reparations*. Ang mga bansang Italy at Japan ay nagdusa dahil sa maraming mamamayan na nangangailangan ngunit mayroong kakulangan sa likas na yaman. Sinubukan ng mga nasabing bansa na solusyonan ang kanilang problema sa pamamagitan ng pagpapalawak ng kanilang territoryo.

Noong taong 1940 tuluyan nang nasangkot sa digmaan ang Europa. Ang bansang Germany ay nasakop ang Poland taong 1939, bansang France naman taong 1940 at 1941 naman ang Russia. Nang pasabugin ang Pearl Harbor taong 1941 ay nagdeklara ang Amerika ng digmaan laban sa Japan at tuluyan nang sumali at kumampi bilang kaisa ng *Allied Forces* na kinabibilangan ng Great Britain at Russia laban sa *Axis Forces* na binubuo ng Germany, Italy, at Japan.

Sa panahong ito, tuluyang namayagpag ang bansang Japan dahil sa mga pamamaraan sa pakikidigma at dahil sa dami ng bansang nasakop nito. Nakhuha ng Japan ang Shantung o Shandong ngayon na dati ay nasa kamay ng Germany dahil na rin sa kaniyang partisipasyon sa digmaan. Naibigay rin sa Japan ang kapangyarihang mamuno sa Isla sa *Pacific Ocean* na nasa Hilaga ng Ecuador na dating nasa kamay rin ng Germany. Isa lamang ang hindi pinansin o pinagbigyan ng Germany sa mga kahilingan ng Japan, ito ay ang *racial equality* o pantay na pagtingin sa kanilang lahi.

Sa China ay sumiklab ang isang kilos-protesta laban sa mga dayuhan. Ang kilusang ito ay naganap noong May 4, 1919 kung kaya't ito ay tinawag na *May Fourth Movement* alinsunod sa petsa kung kailan naganap ang protesta. Nagbunsod ang nasabing protesta dahil sa walang nakuhang territoryo ang China at nawala pa sa kanya ang pamumuno sa Shantung. Dahil dito ay hindi nilagdaan ng bansang China ang Kasunduan ng Versailles (*Treaty of Versailles*) na nagdulot ng nasabing kilos-protesta.

Naitatag rin ang *League of Nations* upang maiwasan ang pagkakaroon ng digmaan sa daigdig. Ito ay organisasyong naitatag na resulta ng *Paris Peace Conference* na nagwakas sa Unang Digmaang Pandaigdig.

Noong 1933, ang bansang Japan ay tumiwalag sa *League of Nations*. Pagkalipas ng tatlong taon ay nakipag-alyansa ito sa Germany at Italy kung kaya't nabuo ang tinatawag na "Axis Powers" na binubuo ng kanilang mga lungsod: "Rome-Berlin-Tokyo".

Naging madali sa Japan ang pananakop sa mga bansa sa Timog-Silangang Asya at sa Pilipinas lang ito bumagal dahil nahirapan ito nang husto. Sa pagbagsak

ng Bataan at Corregidor ay naging ganap na ang pagsakop ng Japan sa Timog-Silangang Asya.

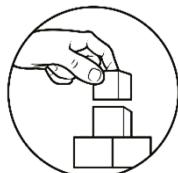
Ang Ikalawang Digmaang Pandaigdig at Epekto nito

- 1. Pagkamatay at Pagkasira-** Ang Ikalawang digmaan ay kumuha ng halos napakaraming buhay at pagkasira at pagkawasak ng napakaraming ari-arian, kabuhayan at iba pa. Sa kabuoang bilang, umabot sa 70 milyong sundalo ang isinuon ang kanilang buhay para sa *Allied* at *Axis Forces*. Humigit kumulang 17 milyon ang namatay.
- 2. Displaced Persons/Refugees-** Maraming mamamayan ng mga nasangkot na bansa ang pinuwersang lisanin ang kanilang bansa upang hindi na madamay sa digmaan. Upang matulungan ang mga nasabing refugees sa pamamagitan ng *Allied Forces* ay naitatag ang *United Nations Relief and Rehabilitation Administration* (UNRRA). Ang organisasyong ito ay binuo upang makapagbigay serbisyo sa pamamagitan ng pagbibigay ng pagkain, damit, at serbisyon medikal sa mga *displaced persons*.
- 3. Kompetisyon sa mga bagong kapangyarihan-** Pagkatapos ng Ikalawang digmaang pandaigdig, ay maraming nanghinang bansa na sangkot sa digmaan. Umigting ang kapangyarihan ng dalawang bansa: ang United States at Soviet Union. Ngunit ang kanilang itinuturing na “war-time alliance” ay nabuwag nang ipinalaganap ng Soviet Union ang Komunismo sa Europa at Asya. Ang kompetisyon sa pagitan ng mga ideolohiya ng Soviet Union at United States ay tinawag na “Cold War”.
- 4. Paglaganap ng Komunismo-** Umigting ang kapangyarihan ng Soviet Union dahil sa paglaganap ng komunismo. Pagkatapos ng digmaan ay naukupa ang karamihan sa Eastern Europe. Tinulungang maibalik ang kapangyarihan sa mga komunistang gobyerno sa Bulgaria, Czechoslovakia, Hungary, Poland at Romania. Hindi naglaon namayagpag din ang komunismo sa mga bansa sa Silangang Asya. Ang Soviet Union ay nagtagtag ng *Communist Government* sa North Korea pagkatapos ng digmaan. Sa China, ang Komunismong Gobyerno na pinamumunuan ni Mao Zedong ay nagkaroon ng siglot laban sa Nasionalismong organisasyon na pinamumunuan ni Chiang Kai-Shek, dito nagsimula na maging Komunistang bansa ang China.
- 5. Nuclear Age-** Ang pagkakaroon ng mga *atomic bomb* sa bawat bansa ay naging bukas pagkatapos ng Ikalawang digmaang pandaigdig. Maraming tao ang naniniwala na kaya nitong sumira at magwasak ng napakaraming buhay. Umaasa ang mamamayan na matutuuhan ding mabuhay ng mapayapa. Ngunit, sa kabilang nito ang pagbuo ng makabago at makapangyarihang armas hindi kalaunan nagsimula na.
- 6. Pagtntag ng United Nations-** Matapos matunghayan ang katakot-takot na dulot ng Ikalawang Digmaang Pandaigdig, nagkita-kitang muli ang noo'y magkakaalyansa: ang representante ng United States, Great Britain, Soviet Union at China. Dito'y nagkasundo na magttag ng isang organisasyong tutulong sa pagkakaisa at kapayapaan. Ito ay tinagurian bilang *United Nations*.

Masigasig na ipinaglaban ng mga bansa sa Timog-Silangang Asya ang kilusang nasyonalismo upang matamo ang tunay na kalayaan. Hindi lang sa

rehiyong ito umigting ang nasyonalismo bagkus ito ay lumaganap sa mga bansang nagnanais na magkaroon ng tunay na kalayaan mula sa Kanluranin.

Sa pagtatapos ng Ikalawang Digmaang Pandaigdig ay marami ang nabago sa kalagayan ng pamumuhay. Kung iiisin napakasalimuot ng pangayaring kinaharap ng mga bansa sa Asya, ngunit tila sila'y hindi nagpatinag kung kaya't maraming bansa sa Asya ang nakapagkamit ng matagal nang inaasam na kalayaan mula sa mga mapagsamantalang mananakop. Nabuo ang pagkakaisa ng mga mamamayang Asyano upang masupil ang pang-aaping ginawa ng mga dayuhan sa iba't ibang panig ng Asya.

Pagyamanin

Gawain 1: Epekto at Resulta

Panuto: Marami ang naging epekto ng Digmaang Pandaigdig. Magbigay ng limang epekto nito ayon sa paksang tinalakay at ipaliwanag kung ano ang naging resulta nito sa pag-aangat ng malawakang kilusang nasyonalista. Gawin ito sa sagutang papel.

EPEKTO	RESULTA
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

Gawain 2: Epekto at Solusyon

Panuto: Magbigay ng iyong saloobin na nagpapakita ng maaaring solusyon sa epekto ng pandaigdigang digmaan. Maaaring magbigay ng konkretong halimbawa ng iyong naisip na solusyon. Gawin ito sa sagutang papel.

EPEKTO NG PANDAIGDIGANG DIGMAAN	SOLUSYON
1.	

2.	
3.	

Gawain 3: Saloobin Mo, Ibigay Mo

Panuto: Magbigay ng iyong saloobin ukol sa sitwasyon sa ibaba. Gawin ito sa sagutang papel.

Sitwasyon:

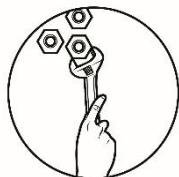
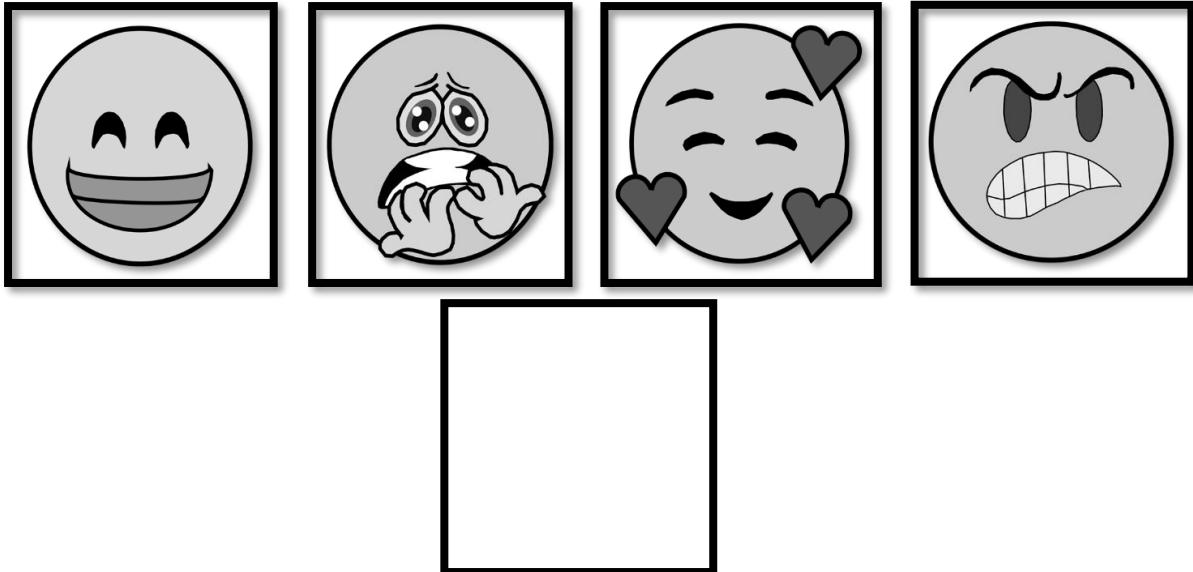
Isipin mong ikaw ay nabuhay sa panahon ng pandaigdigang digmaan, nasaksihan mo ang kaguluhan sa iyong komunidad at nakita mong ito ay hindi nagdulot ng mabuting epekto sa kapwa mo mamamayan. Ano ang iyong gagawin? Hahayaan mo na lamang bang magpatuloy ito o may gagawin kang paraan? Kung mayroon kang gagawin, anong paraan ito at bakit ito ang iyong naisipang gawin? Ipaliwanag.

Isaisip

Gawain: Palalimin ang Iyong Kaalaman

Panuto: Sa nangyaring pandaigdigang labanan marami ang naging implikasyon nito sa buhay ng mga Asyano. Magbigay ng iyong reaksyon sa pamamagitan ng paglalagay ng *emoji* na kumakatawan sa iyong nararamdamang sa naging epekto ng pandaigdigang digmaan. Pagkatapos ay ipaliwanag kung bakit ito ang iyong inilagay na *emoji*. Gawin ito sa sagutang papel.

Isagawa

Gawain: Pic-Collage

Panuto: Kumalap ng mga larawan na maaaring buuhin na nagpapakita ng iba't ibang epekto ng Pandaigdigang Digmaan at dulot nito sa pag-aangat ng samahang nasyonalista. Ilagay ito sa malinis na cartolina.

Mungkahing Pamantayan sa Pagmamarka

	Napakahusay 5	Mahusay 4	Paunlarin pa 3
Nilalamnan	Ang mensahe ay mabisang naipakita	Di gaanong naipakita ang mensahe	Magulo ang mensahe
Presentasyong biswal	Napakalinis at napakalinaw ang pagkakasulat ng mga titik	Maganda ngunit di gaanong malinaw ang pagkakasulat ng mga titik	Di maganda at magulo ang pagkakasulat ng mga titik
Kaugnayan sa paksa	May malaking kaugnayan sa paksa	Kaunti lang ang kaugnayan sa paksa	Walang kaugnayan sa paksa
Kabuoan	15		

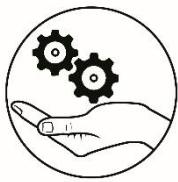

Tayahin

Panuto: Unawain ang mga katanungan at bilugan ang titik ng tamang sagot. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Anong mga lugar sa Pilipinas ang bumagsak kaya tuluyang nakapasok ang Japan sa Timog-Silangang Asya?
 - A. Bataan at Corregidor
 - B. Corregidor at Manila Bay
 - C. Manila at Corregidor
 - D. Manila Bay at Bataan
2. Bakit tinawag na “Great War” ang Unang Digmaang Pandaigdig?
 - A. Dahil maraming tanyag na bansa ang sangkot sa digmaan.
 - B. Dahil ang mga natalong bansa ay kinikilala sa buong mundo.
 - C. Dahil sa masalimuot na digmaang nakita ng buong mundo.
 - D. Dahil lahat ng nasangkot na bansa sa digmaan ay nagtagumpay.
3. Alin sa sumusunod ang dahilan kung bakit napasailalim ng Japan ang Shantung (Shandong ngayon) na dating nasa pamumuno ng China?
 - A. Mas malaking bansa ang Japan kaysa China.
 - B. Hindi na naniniwala ang mamamayan ng Shantung sa China.
 - C. Hindi na kayang pasunurin ng China ang mamamayan ng Shantung.
 - D. Dahil sa partisipasyon ng Japan sa pandaigdigang digmaan kung kaya’t binigyan ng pahintulot ng Kanluranin na pumasailalim ito sa kapangyarihan ng Japan.
4. Anong kilos protesta ang isinakatuparan ng China laban sa mga dayuhang kanluranin?
 - A. *Chinese Movement*
 - B. *Mao Zedong Revolution*
 - C. *May Fourth Movement*
 - D. *May Revolutionist*
5. Anong organisasyon ang naitatag na resulta ng *Paris Peace Conference* na nagwakas sa Unang Digmaang Pandaigdig?
 - A. ASEAN
 - B. *League of Nations*
 - C. SEATO
 - D. *United Nations*
6. Anong mga lugar sa Pilipinas ang bumagsak dahilan kaya tuluyang nasakop ng Japan sa Timog-Silangang Asya?
 - A. Bataan at Corregidor
 - B. Corregidor at Manila Bay
 - C. Manila at Corregidor
 - D. Manila Bay at Bataan
7. Alin sa sumusunod ang **HINDI** epekto ng Ikalawang Digmaang Pandaigdig?
 - A. *Displaced Refugees*
 - B. Paglaganap ng Komunismo
 - C. Pagkamatay at Pagkasira
 - D. Pagtagumpay ng Japan
8. Alin sa sumusunod ang **HINDI** nagpapakita ng epekto ng digmaan?
 - A. Pagkasira ng kapaligiran.
 - B. Pagkamatay ng maraming mamamayan
 - C. Pagiging masaya ng mamamayan sa Kanluranin
 - D. Pagkaggutom ng mamamayan sa iba’t ibang panig ng Asya.

9. Alin sa sumusunod ang nagpapahayag ng layunin ng pagtatatag ng *United Nations*?
- Pagtangkilik ng sariling produkto.
 - Pagbabayad sa mga bansa ng reparations.
 - Pagpo-promote sa usaping pagkakaisa at pangkapayapaan.
 - Pagbibigay ng ayuda sa mga bansang lubhang naperwisyo ng digmaan.
10. Ano ang naging mabuting epekto ng pagkakaroon ng pandaigdigang digmaan?
- Umigting ang damdaming nasyonalismo sa bawat bansang nasakop.
 - Naging mailap ang mamamayan sa mga Kanluranin.
 - Nagkaroon ng signalot ang bawat bansang kaalyado ng malalaking bansa.
 - Bumaba ang tingin ng mga nasakop na bansa sa kanilang sarili.
11. Bakit nabuwag ang kinikilala na noo'y "*war-time alliance*" sa pagitan ng Soviet Union at United States na dahilan upang magkaroon ng "*Cold War*"?
- Dahil sa pagpapalaganap ng Soviet Union ng Komunismo sa Europa.
 - Dahil ayaw ng United States na maungusan sa kapangyarihan ng Soviet Union.
 - Dahil hindi patas ang pagtingin ng Soviet Union sa mga naging kolonya nito.
 - Dahil hindi tinulungan ng Soviet Union ang dating kakampi sa pagsakop sa mga bansa sa Asya.
12. Naging komplikado ang dahilan ng pagsiklab ng Unang Digmaang Pandaigdig noong Agosto 1914. Alin sa sumusunod ang naging dahilan?
- Pag-aalyansa ng mga bansa sa Europa
 - Pag-uunahan sa territoryo
 - Pagkakaroon ng kilos-protesta
 - Pagkakaroon ng interes sa mga bansa sa Asya
 - 1 at 2
 - 1 at 3
 - 1, 2, at 3
 - 1, 2, at 4
13. Alin sa sumusunod na pahayag ang tumutukoy sa layunin ng *United Nations Relief and Rehabilitation Administration (UNRRA)*?
- Binuo ito upang maiwasan ang krimen.
 - Binuo ito upang pag-igtingin ang kapangyarihan ng kolonyalista.
 - Binuo ito upang bigyan ng insertivo ang mga kolonyang bansa.
 - Binuo ito upang makapagbigay serbisyo sa pamamagitan ng pagbibigay ng pagkain, damit, at serbisyon medikal sa mga displaced persons.
14. Pagkatapos ng Unang Digmaang Pandaigdig sa ilalim ng Kasunduang Pangkapayapaan ay pinuwersang pagbayarin ang Germany ng "*reparations*". Ano ang ibig sabihin ng salitang may salungguhit?
- Pagbabayad ng utang mula sa kolonyalista.
 - Pagbibigay ng tulong sa mga kolonyang bansa.
 - Paglaya ng kolonyang bansa sa mga kolonyalista.
 - Pagbabayad ng napakalaking halaga sa mga pinsalang idinulot nito pagkatapos ng digmaan.
15. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng manapestasyon ng nasyonalismo?
- Pagbubuwis ng buhay ng mamamayan sa pakikipaglaban.
 - Pagtatago ng mamamayan sa mga kalaban.
 - Pagiging sunod-sunuran ng mamamayan sa Kanluranin
 - Pagtangis para sa kalayaang hinahangad.

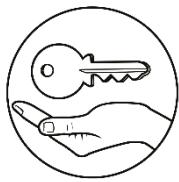
Karagdagang Gawain

Gawain: Nasa Puso Ko, Iguguhit ko!

Panuto: Gumuhit ng isang simbolo ukol sa ginampanang bahagi ng matinding epekto ng pandaigdigang digmaan sa pag-aangat ng nasyonalistang kilusan. Iguhit ito sa kahong nasa ibaba at magbigay ng iyong paliwanag. Gawin ito sa sagutang papel.

Halimbawa: *Pagbuo ng samahan upang makipaglaban.*

	Napakahusay 5	Mahusay 4	Paunlarin pa 3
Nilalaman	Ang mensahe ay mabisang naipakita	Di gaanong naipakita ang mensahe	Magulo ang mensahe
Presentasyong biswal	Napakalinis at napakalinaw ang pagkakasulat ng mga titik	Maganda ngunit di gaanong malinaw ang pagkakasulat ng mga titik	Di maganda at magulo ang pagkakasulat ng mga titik
Kaugnayan sa paksa	May malaking kaugnayan sa paksa	Kaunti lang ang kaugnayan sa paksa	Walang kaugnayan sa paksa
Kabuoan	15		

Susi sa Pagwawasto

TAYAHIN		SUBUKIN	
1. A	6. A	11. A	15. A
2. C	7. D	12. C	10. A
3. D	8. C	13. D	9. C
4. C	9. C	14. D	5. B
5. B	10. A	13. A	11. A
6. A	7. D	12. A	12. A
7. D	8. C	13. D	14. D
8. C	9. C	10. C	15. A
9. C	10. A	11. A	11. A
10. C	11. A	12. C	13. A
11. A	12. C	13. D	14. D
12. A	13. D	14. D	15. A
13. A	14. D	15. A	11. A
14. D	15. A	11. A	12. A
15. A	11. A	12. C	13. A

Sanggunian

Enclyclopedia

"World War I" The World Book Encyclopedia, compiled by Reg. U.S. Pat. & T.M Off. Marca Registrada, Library of Congress Catalog Card Number 96-60730, United States of America, 1996, Vol. 21, p. 362-376.

"World War II" The World Book Encyclopedia, compiled by Reg. U.S. Pat. & T.M Off. Marca Registrada, Library of Congress Catalog Card Number 96-60730, United States of America, 1996, Vol. 21, p. 378-402.

"World War I" The New Standard Encyclopedia, compiled by Standard Educational Corporation, Chicago, 1995, Vol. 19, p. 301-323, 336-342.

"World War II" The New Standard Encyclopedia, compiled by Standard Educational Corporation, Chicago, 1995, Vol. 19, p. 388-409.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph